

Kadrejeri.

Om Købmandshandel fra aaben Baad med Sejlskibene under Sejlads gennem Drogden skriver Ingeniør Rasmus Søren Jørgensen, Søn af Kadrejer Hans Jørgensen, Bjergerlav 10, Dragør, i et Brev af 16/11.1962 til Dr.Poul Dich i Dragør, en meget interessant Beretning om Kadrejer-virksomhed fra Dragør omkring Aarhundredskiftet.

Rasmus Jørgensen var et Aars Tid efter sin Konfirmation 1903 sin Faders Medhjælper ombord i Kadrejerbaaden "Enigheden" af Dragør, rejste senere til Amerika og fik der sin Ingeniøruddannelse, med hvilken han opnaaede en mangeaarig Stilling som Opmaalingsingeniør i Shanghai, hvorfra han i god Tid rejste hjem med sin Frue, Lorentze Bruun, og bosatte sig i Vanløse.

Undertiden kan man træffe Rasmus Jørgensen paa Besøg paa Havnepladsen i Dragør og høre ham fortælle om dengang han som 14-15 aarig stod hen i Boven paa sin Faders Baad og vinkede til de passerende Sejlskibe med et halvt Rugbrød - som dog kun var en brunmalet Trækasse - hvilket betød, at man ønskede Kontakt med Skibet for at handle Proviant m.m. Betalingen skete ofte i fremmed Mønt, som maatte omregnes efter Dagens Kurs, men det kunde ogsaa hændes at der gjordes Byttehandel med gammelt Tovværk -old robs-(ogsaa kaldet Ullerupper), der saa solgtes til Købmanden eller til en Produkthandler.

Virksomheden som Kadrejer var ikke ufarlig, særlig resikabelt var det at anløbe Sejlskibe, der kom syd fra med frisk sydlig Kuling, for saa havde Skibene brasat Ræerne og firet Storsejlsbommene af saa de stak ud over Skibets Lønning, derved opstod der Fare for at Skøder og Braser fiskede Topsejlsstangen paa Kadrejerbaaden og kængrede den, naar saadanne Uheld indtraf, medførte det flere Gange Tab af Menneskeliv. Emil Jensen var en Gang udsat for et saadant Uheld, Baaden kængrede og sank og Emil Jensen maatte med sin 13aarige Søn, Lauritz Jensen, paa Ryggen svømme rundt til der kom en Baad til Hjælp og tog dem begge op. Baaden blev senere fundet og hævet af Svitzer. Risikabelt kunde det ogsaa være at slæbe med Skibet ind over svensk Farvand, hvis en svensk Toldbaad kunde opsnappe en dansk Kadrejer paa svensk Søteritorium, blev det en meget dyr Historie for Kadrejeren.

En Gang laa en Russerbording (3mastet Skonnert uden Ræer) opankret paa Dragør Rhed. Skipperen undgik Kadrejerne og blev roet i Land af 2 Matroser, han vilde selv handle med Købmanden, gik op til Købmand G.W.Møller i store Grønnegade og indkøbte den fornødne Proviant, som blev kørt ned til Havnen ved den gamle Kran og baaret ned i Baaden, hvor de to Matroser skulde passe paa medens Skipperen, inviteret af Købmanden, gik ind paa Strandhotellet for at nyde en lille Forfriskning.

Ved at rejse sig op i Baaden kunde den ene af Matroserne lige kigge over Bolværkets Stensætning og følge Skipperens Gang, da denne var godt og vel forsvundet bag Strandhotellets Entredør gav Matrosen Tegn til Kammeraten herom, han fik omgaaende Haanden ned i Proviantkassen og fik fat i en Flaske Brændevin. Proppen blev hurtigt trukket op og Flasken gik fra den ene Mund til den anden indtil den var tom. Saa blev den udenbords fyldt med Havnevand, Proppen blev omhyggeligt atter sat paa og Flasken blev forsigtigt nedlagt i Kassen paa sin gamle Plads. Men det har de nok

ikke fortalt noget om da Skipperen kom tilbage for at sejle ud til Skibet. Episoden blev - uden at det generede Matroserne - overvaaget af en lille Dreng ved Bolværket ved Navn Richardt Blichmann, og Svindelen har Købmanden sikkert senere faaet Skylden for.

Da Matroserne kom ombord igen i Bordingen indtraf Beruselsen sig omgaaende, Skænderi, Slagsmaal, Knivstikkeri, Politiofbud og Hospitalsindlæggelse var Følgen.

Altsaa? Skipperen skulde hellere have provianteret hos Kadrejerer.

Konkurencen mellem de indenbyes og udenbyes Kadrejere var stor, det gjaldt om at have hurtige og velsejlende Baade for at komme Konkurenten i Forkøbet, men undertiden kunde Sejlskibene pludselig med gunstig Vind komme syd fra flokkevis, saa at der var rigelig med Chancer for alle Kadrejerne.

En pudsig Historie fortælles om en Kadrejer fra Dragør, som for at komme til Søes før sine Konkurrenter stod tidlig op om Morgen, gik ned til Havnen og for ikke at vække Humlebækkerne, som laa og sov i deres Baade ved nordre Mole, tog han sine Træsko af og listede sig ombord i sin Baad for at starte inden de andre vaagnede. Det gjaldt jo om at komme først.

Sejlskibene laa jo ofte til Ankers uden for eller syd for Dragør, enten paa Grund af Vindstille eller fordi Vind og Strøm var imod, men efterhaanden som Skibene blev forsynet med Hjælpemotor eller erstattet af Dampskibe, forsvandt Muligheden for rentabel Kadrejervirksomhed.